

USNESENÍ

Krajský soud v Praze rozhodl samosoudcem Karlem Ulíkem ve věci

žalobce: **V. H. P.**
narozený X, státní příslušník Vietnamské socialistické republiky
zamýšleným pobytem na území X
zastoupený JUDr. Bc. Marcelou Oškrdovou, advokátkou
sídlem Národní 416/37, Praha

proti

žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 28. 8. 2023, č. j. MV-116115-4/SO-2023,

takto:

I. Žaloba se odmítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce dne 4. 11. 2022 požádal na Velvyslanectví České republiky v Hanoji o udělení dlouhodobého víza za účelem rodinným. Ministerstvo vnitra dospělo k závěru, že je dán důvod pro neudělení dlouhodobého víza podle § 56 odst. 1 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění účinném do 30. 6. 2023 (dále „zákon o pobytu cizinců“), tedy proto, že se i přes provedení pohovoru nebo vyhodnocení předložených dokladů nepodařilo ověřit údaje podstatné pro posouzení žádosti, a to existenci důvodů pro pobyt žalobce na území v režimu víza k pobytu nad 90 dnů za účelem rodinným.
2. Žalobce dne 2. 5. 2023 požádal o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza. Žalovaná v záhlavím označeným rozhodnutím ze dne 28. 8. 2023 žalobci sdělila, že jeho žádosti nevyhovuje, neboť je dán důvod pro neudělení dlouhodobého víza za účelem rodinným podle § 56 odst. 1 písm. l) zákona o pobytu cizinců (dále „napadené rozhodnutí“).
3. Žalobce podal dne 20. 9. 2023 ke zdejšímu soudu žalobu podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále „s. ř. s.“), kterou se domáhá zrušení napadeného rozhodnutí.
4. Soud se nejprve zabýval tím, zda jsou splněny podmínky řízení o žalobě, zejména tím, zda

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K. U.

je žaloba přípustná. Dospěl k závěru, že žaloba přípustná není.

5. Podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. nestanoví-li tento zákon jinak, soud usnesením odmítne návrh, jestliže je podle tohoto zákona nepřípustný.
6. Podle § 68 písm. e) s. ř. s. je žaloba nepřipustná, domáhá-li se přezkoumání rozhodnutí, které je z přezkoumání podle tohoto nebo zvláštního zákona vyloučeno.
7. Takovým zvláštním zákonem je též zákon o pobytu cizinců. Ten v § 171 odst. 1 písm. a) z přezkoumání soudem vylučuje rozhodnutí o neudělení dlouhodobého víza a rozhodnutí o žádosti o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza.
8. Dlouhodobým vízem je podle § 17b zákona o pobytu cizinců vízum k pobytu nad 90 dnů. Toto vízum uděluje ministerstvo na žádost cizince, který hodlá pobývat na území za účelem vyžadujícím pobyt delší než 3 měsíce (§ 30 odst. 1 zákona o pobytu cizinců). Cizinec je podle § 180e odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců oprávněn požádat o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza.
9. Soud z obsahu napadeného rozhodnutí zjistil, že jeho předmětem byla právě žádost o dlouhodobé vízum, resp. žádost o nové posouzení důvodů jeho neudělení. K přípustnosti žaloby pak uvedl, že si je soudní výluky vědom, ale je přesvědčen, že se na jeho případ nevztahuje. Žalobce žije sám a usiluje o sloučení rodiny se svou matkou, čímž realizuje své právo na rodinný život zaručené čl. 10 odst. 1 a 2 a čl. 32 Listiny základních práv a svobod (dále „Listina“) a čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále „Úmluva“). Napadené rozhodnutí zasahuje do jeho práva na rodinný život, proto se uplatní čl. 36 odst. 2 Listiny, podle něhož nesmí být z pravomoci soudů vyloučeno přezkoumávání rozhodnutí týkajících se základních práv a svobod. Rovněž se podle něj uplatní č. 6 odst. 1 Úmluvy. Žalobce odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále „NSS“) ze dne 10. 9. 2008, č. j. 9 As 95/2008-45, z něhož dovozuje, že ve výjimečných případech může neudělení víza zasáhnout do některého základního práva či svobody a v těchto případech je soudní přezkum rozhodnutí o neudělení víza přípustný. Dále odkázal na rozsudky Městského soudu v Praze ze dne 29. 6. 2020, č. j. 5 A 203/2017-29, a ze dne 30. 11. 2021, č. j. 15 A 119/2019-37, v nichž podle něj soud připustil přezkum rozhodnutí o novém posouzení důvodů neudělení víza.
10. Napadeným rozhodnutím žalovaná rozhodla o žádosti žalobce o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza podle § 180e odst. 1 zákona o pobytu cizinců. Takové rozhodnutí představuje rozhodnutí ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. (viz rozsudek NSS ze dne 4. 7. 2013, č. j. 1 Ans 9/2013-39), je však vyloučeno ze soudního přezkumu podle § 171 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců.
11. Judikatura v minulosti dovodila, že tato výluka ze soudního přezkumu není v rozporu s ústavním pořádkem (viz již rozsudek NSS ze dne 10. 9. 2009, č. j. 9 As 95/2008-45). Podle této judikatury cizinci nemají ústavně zaručené právo na pobyt na území České republiky (kromě občanů Evropské unie), které by vyplývalo z Listiny nebo z mezinárodních smluv. Cizinci nemají právní nárok na udělení pobytového víza. Rozhodnutím o neudělení víza proto nemůže bez dalšího dojít k zásahu do základních práv a svobod cizinců. Bylo tedy v kompetenci zákonodárce tento typ rozhodnutí vyloučit ze soudního přezkumu, aniž se tím dostal do rozporu s čl. 36 odst. 2 Listiny. Ústavní soud v nálezu ze dne 24. 4. 2012,

sp. zn. Pl. ÚS 23/11, v němž výluky soudního přezkumu rozhodnutí o neudělení víz shledal ústavně konformní, vycházel z toho, že pouhé neudělení víza nemá za důsledek zásah do základních práv, protože do soukromého a rodinného života žalobce (či jiných základních práv a svobod) může fakticky zasáhnout až rozhodnutí bezprostředně vedoucí k nucenému opuštění země, které případně vytvořené vazby přetrhne. Tím je rozhodnutí o správním vyhoštění. Ústavní soud v odkazovaném nálezu (viz jeho odst. 34) dodal, že stejně jako NSS (jakožto tehdejší navrhovatel na zrušení soudní výluky), nepovažuje za způsobilá zasáhnout do základních práv ani rozhodnutí o neudělení víz cizincům, kteří o ně žádají v zahraničí a na území České republiky se dosud nenacházejí.

12. Na těchto závěrech Ústavní soud nadále setrvává (srov. jeho usnesení ze dne 20. 3. 2013, sp. zn. II. ÚS 1396/12, ze dne 13. 6. 2013, sp. zn. II. ÚS 1149/13, ze dne 20. 3. 2018, sp. zn. I. ÚS 829/18, ze dne 18. 9. 2018, sp. zn. II. ÚS 582/18, ze dne 25. 2. 2020, sp. zn. III. ÚS 393/20, či ze dne 25. 3. 2020, sp. zn. I. ÚS 228/20).
13. Též NSS tyto závěry aplikuje ve své rozhodovací praxi, viz např. jeho nedávný rozsudek ze dne 17. 5. 2023, č. j. 2 Azs 286/2022-40, týkající se taktéž cizince žádajícího na zastupitelském úřadě v Hanoji o dlouhodobé vízum za účelem rodinným, konkrétně sloučení s jeho matkou.
14. Pro úplnost lze dodat, že žalobce neuvedl žádné konkrétní skutečnosti nasvědčující tomu, že by mělo jít o výjimečný případ, kdy by měl být čl. 8 Úmluvy přiznán extrateritoriální účinek (srov. usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 10. 8. 2023, č. j. 40 A 6/2023-14, odst. 13, či již citovaný rozsudek NSS č. j. 2 Azs 286/2022-40, odst. 18, a tam odkazovanou judikaturu Evropského soudu pro lidská práva).
15. Soud shrnuje, že napadené rozhodnutí je podle vnitrostátní právní úpravy vyloučeno ze soudního přezkumu, přičemž tuto výluky shledal Ústavní soud souladnou s ústavním pořádkem.
16. Pokud jde o unijní právo, tak čl. 47 odst. 1 Listiny základních práv Evropské unie stanoví, že každý, jehož práva a svobody zaručené právem Evropské unie byly porušeny, má za podmínek stanovených tímto článkem právo na účinné prostředky nápravy před soudem. Pokud by tedy právo žalobce na udělení dlouhodobého víza vyplývalo z unijních předpisů, měl by právo na soudní přezkum rozhodnutí o neudělení takového víza (srov. rozsudky NSS ze dne 18. 9. 2019, č. j. 10 Azs 112/2018-50, odst. 11–12, a ze dne 4. 1. 2018, č. j. 6 Azs 253/2016-49, zejména jeho odst. 45, či rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 23. 4. 2018, č. j. 45 A 102/2016-23, odst. 15).
17. Soud však dospěl k závěru, že žalobci z žádného unijního předpisu takové právo neplyne.
18. Judikatura dovodila, že členské státy jsou povinny zajistit soudní přezkum rozhodnutí o neudělení *krátkodobých* víz, a to na základě čl. 32 odst. 3 nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 ze dne 13. 7. 2009 o kodexu Společenství o vízech (dále „vízový kodex“), který byl vyložen rozsudkem Soudního dvora Evropské unie ze dne 13. 12. 2017, C-403/16, *El Hassani* (srov. již odkazovaný odst. 15 rozsudku Krajského soudu v Praze č. j. 45 A 102/2016-23). Vízový kodex se však dle jeho čl. 1 odst. 1 vztahuje pouze na krátkodobá víza nepřesahující tři měsíce. Žalobce ale žádal o udělení dlouhodobého víza nad 90 dnů ve smyslu § 17b zákona o pobytu cizinců. Vízový kodex se tedy na posuzovanou věc neuplatní.

19. U *dlohodobých* víz je zapotřebí rozlišovat mezi důvody podání žádostí o jejich udělení, neboť některé účely, pro něž je o dlouhodobé vízum žádáno, mohou vycházet z unijního práva (srov. znovu rozsudek NSS č. j. 6 Azs 253/2016-49).
20. V žalobcově případě by hypoteticky mohlo přicházet v úvahu použití směrnice Rady 2003/86/ES ze dne 22. 9. 2003, o právu na sloučení rodiny (dále „směrnice o sloučení rodiny“), neboť žalobce podal žádost o udělení dlouhodobého víza za účelem rodinným, aby mohl na území České republiky žít se svou matkou. Působnost směrnice o sloučení rodiny se však vztahuje jen na určitý okruh rodinných příslušníků, mezi které žalobce jakožto zletilý syn cizinky pobývající na území České republiky nepochybně nespádá (srov. čl. 4 odst. 1 směrnice o sloučení rodiny). V čl. 4 odst. 2 směrnice o sloučení rodiny je pak stanoveno, že „s výhradou dodržení podmínek stanovených v kapitole IV mohou členské státy ve svých vnitrostátních právních předpisech povolit vstup a pobyt podle této směrnice těmto rodinným příslušníkům: a) nejbližším příbuzným v přímé vzestupné linii osoby usilující o sloučení rodiny nebo jejího manžela, pokud jsou na ní závislí a nepožívají nezbytnou podporu rodiny v zemi původu; b) zletilým svobodným dětem osoby usilující o sloučení rodiny nebo jejího manžela nebo její manželky, pokud se o sebe prokazatelně nedokáží postarat z důvodu zdravotního stavu“. Ve vztahu k zletilým svobodným dětem směrnice o sloučení rodiny stanoví pouze podmínky, které mají členské státy v jejich případě dodržet, rozhodnou-li se jim povolit vstup a pobyt na svém území, nicméně nezakotvuje právo na udělení dlouhodobého víza (přiměřeně srov. již odkazovaný rozsudek NSS č. j. 2 Azs 286/2022-40, odst. 11). Ze žaloby či z napadeného rozhodnutí kromě toho neplyne, že by se o sebe žalobce nebyl schopen postarat ve smyslu čl. 4 odst. 2 písm. b) směrnice o sloučení rodiny. Lze proto uzavřít, že na žalobce směrnice o sloučení rodiny nedopadá, což ostatně připustil v žalobě. Proto žalobci nepřisluší ani právo na soudní přezkum napadeného rozhodnutí podle čl. 18 směrnice o sloučení rodiny, případně podle čl. 47 Listiny základních práv Evropské unie. Soud dodává, že Česká republika transponovala čl. 4 odst. 2 směrnice o sloučení rodiny do § 42a zákona o pobytu cizinců, přičemž z napadeného rozhodnutí je zřejmé, že žalobce taktéž nespádá do okruhu oprávněných osob podle tohoto ustanovení [v úvahu by mohla připadat aplikace § 42a odst. 1 písm. b), resp. písm. d) zákona o pobytu cizinců, nicméně žalobce není nezaopatřeným dítětem ani nevyžaduje péči pro zdravotní důvody].
21. Pro úplnost je třeba uvést, že na žalobcův případ nelze použít ani směrnici Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. 4. 2004, o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, neboť on ani jeho matka nejsou občany Evropské unie, nýbrž jsou státními příslušníky Vietnamu (viz čl. 1 a 2 této směrnice).
22. K rozsudku Městského soudu v Praze č. j. 5 A 203/2017-29, kterého se žalobce dovolává, je nutné podotknout, že vychází z nesprávného užití analogie institutů krátkodobého a dlouhodobého víza, což je v rozporu se zněním i smyslem úpravy zákona o pobytu cizinců, jakož i unijní úpravy, neboť každý z institutů slouží ke zcela jinému účelu (k odlišnosti těchto institutů viz odst. 23 opakovaně zmiňovaného rozsudku NSS č. j. 6 Azs 253/2016-49). Městský soud v Praze v daném případě dospěl k závěru, že žaloba ve věci *dlohodobého* víza byla přípustná, avšak tento závěr opřel výlučně o právní úpravu a judikaturu týkající se udělování *krátkodobých* víz, zejména o čl. 32 odst. 3 vízového kodexu a rozsudek Krajského soudu v Praze č. j. 45 A 102/2016-23. Na rozhodnutí o žádosti o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza za účelem rodinným však požadavky

unijního práva takto vztáhnout nelze, neboť rozhodování o udělení dlouhodobého víza nespadá do působnosti vízového kodexu (viz znovu čl. 1 odst. 1 a čl. 2 odst. 2 vízového kodexu). Soud tedy uvedený rozsudek Městského soudu v Praze nepřesvědčil o přípustnosti žaloby, a to z důvodu nesprávného východiska, že přípustnost žaloby ve věci dlouhodobého víza je dána unijní regulací krátkodobých víz (ke shodnému závěru jako zdejší soud dospěl i Krajský soud v Plzni v usnesení ze dne 22. 11. 2022, č. j. 57 A 91/2022-19, odst. 27, proti němuž směřovanou kasační stížnost zamítl NSS rozsudkem ze dne 18. 5. 2023, č. j. 6 Azs 272/2022-41).

23. Rozsudek Městského soudu v Praze č. j. 5 A 203/2017-29 i jeho další rozsudek č. j. 15 A 119/2019-37 odkazovaný žalobcem se opírají mimo jiné o rozsudek NSS ze dne 9. 10. 2019, č. j. 5 Azs 283/2018-28, který jako první vztáhl argumentaci týkající se přípustnosti soudního přezkumu *krátkodobých víz* vyplývající z unijního práva na přezkum udělování víz *dlouhodobých*. Tento rozsudek je však navazující judikaturou NSS označován za tzv. judikaturní exces (viz např. rozsudek NSS ze dne 3. 12. 2020, č. j. 10 Azs 21/2020-28, odst. 10) či za „*argumentačně úsporné a ojedinělé dřívější rozhodnutí NSS*“ (viz např. rozsudky NSS č. j. 2 Azs 286/2022-40, odst. 14, a ze dne 30. 6. 2023, č. j. 4 Azs 224/2022-37, odst. 18) a byl kritizován též v odborné literatuře (viz Vlácil, J. *Soudní přezkum neudělení jakéhokoliv dlouhodobého víza?* In: Správní právo, ročník 2020, č. 5–6, str. 325–328).
24. Soud tak uzavírá, že žalobce se podanou žalobou domáhal přezkumu rozhodnutí, které je ze soudního přezkumu vyloučeno na základě § 171 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců. Podaná žaloba je tak nepřípustná a soud ji odmítl podle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 68 písm. e) s. ř. s.
25. O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 3 věty první s. ř. s. Protože žalobu odmítl, žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
26. Z tohoto důvodu bylo ze strany soudu vydání výzvy k zaplacení soudního poplatku nadbytečné. S ohledem na odmítnutí žaloby žalobce samozřejmě soudní poplatek na základě této výzvy hradit nemusí. Lze však dodat, že lhůta pro zaplacení soudního poplatku na základě této výzvy již uplynula, a pokud by tedy soud přisvědčil argumentaci žalobce v otázce přípustnosti žaloby, beztak by byl dán jiný důvod pro procesní skončení věci, a to zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku podle § 47 písm. c) s. ř. s. ve spojení s § 9 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u NSS, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje NSS.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá NSS. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet NSS lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 23. října 2023

Karel Ulík, v .r.
samosoudce